Макейчык Аляксей.

Блытаніна.

Дзеючыя асобы:

Дзяніс

Марта

1.

Дзяніс. Скажыце, вы псіхолаг ці псіхатэрапеўт?

Марта. Я, у прынцыпе, і так і так магу. Вам хто патрэбны?

Дзяніс. Не ведаю, думаю, вы як спецыяліст мне падкажаце.

Марта. Давайце псіхатэрапію паспрабуем.

Дзяніс. Давайце, толькі я зараз трохі дзіўна сябе адчуваю.

Марта. Вам здаецца гэта ненармальным?

Дзяніс. Дарма я гэта распачаў. Я, мабыць, лепей пайду.

Марта. Што менавіта вас бянтэжыць у гэтай сітуацыі?

Дзяніс. Шчыра кажучы, вашы пытанні, ваша імя і ўсе гэтыя абставіны.

Марта. Што не так з іменем?

Дзяніс. Яно нейкае занадта мудрагелістае для псіхатэрапеўта. Не здаецца?

Марта. А для псіхолага?

Дзяніс. Для псіхолага, думаю, самае то.

Марта. Вы лічыце, мне трэба было ўзяць псеўданім?

Дзяніс. Гэта было яшчэ больш дзіўна.

Марта. Хаціце памаўчаць?

Дзяніс. За 25 даляраў?

Марта. Вы маеце права.

Дзяніс. Так, хачу.

Марта. Калі будзеце гатовы, можаце пачаць гаворку. Пачаць можна з найпрасцейшага: чаму вам захацелася атрымаць дапамогу.

Дзяніс. А зараз можна проста маўчаць?

Марта. Калі ласка.

2.

Дзяніс. Мне проста мінулы раз было неяк няёмка. Выйшла неяк па-дурному.

Марта. Не. Зусім не па-дурному. Не хвалюйцеся.

Дзяніс. Ну так, канечна, нармальна. Але тое, што я прыйшоў зараз пра гэта сказаць, гэта ўжо дакладна так сабе.

Марта. Усё нармальна.

Дзяніс. Не. Усё правільна. Дарма ўсё гэта распачаў. Гэта з самага пачатку было неяк… Прабачце, я, мабыць, пайду.

Марта. Можа вады?

Дзяніс. Вада была б дарэчы.

Марта. Сядайце пакуль на канапу.

Дзяніс. А вы надоўга?

Марта. Не, проста вады прынясу.

Дзяніс. О, дзякуй! Халодненькая… Зараз мне, мабыць, лепей пайсці. Я вам нешта вінен?

Марта. Вы ж не адмянілі сеанс, таму…

Дзяніс. Так, разумею. Вось.

Марта. Вы праўда некуды бяжыце? Проста вы маглі б пасядзець тут... Раптам вам захочацца расказаць.

Дзяніс. Што?

Марта. Чаму вы вырашылі звярнуцца за дапамогай.

Дзяніс. Гэта так неяк гучыць, ведаеце…

Марта. Як?

Дзяніс. На сам рэч, шчыра кажучы, мне трэба бегчы. Прабачце, каб не справы, я б, вядома, з радасцю застаўся.

3.

Дзяніс. Проста хацеў сказаць, што ў звычайным жыцці гэта ўсё не пра мяне.

Марта. Вы бачыце ў псіхатэрапіі нешта незвычайнае для вашага жыцця?

Дзяніс. Цяжка сказаць. Але прынамсі я хацеў сказаць пра іншае…

Марта. Прабачце, калі я вас перабіла.

Дзяніс. Тады ці зараз?

Марта. Абодва разы.

Дзяніс. Не страшна...

Марта. Але ўсё роўна. Мне будзе прыемна, калі вы мне прабачыце.

Дзяніс. У звычайным жыцці я не плачу 25 даляраў, каб моўчкі сядзець на канапе альбо выпіць шклянку вады.

Марта. Выдатна вас разумею. Я таксама.

Дзяніс. Бачыце. Тады і вам было б дзіўным, каб знянацку вы пачалі б сябе так паводзіць.

Марта. Каб знянацку, то, зразумела, хутчэй за ўсё так.

Дзяніс. Я і кажу.

Марта. Можа мы маглі б перайсці на "ты"? Гэта магло б трошкі спрасціць...

Дзяніс. Зносіны. Так, так. Я разумею. Мне дакладна было б прасцей называць вас на «ты».

Марта. І мне вас.

Дзяніс. Так зараз?

Марта. Як хочаце. Можам з наступнага разу пачаць.

Дзяніс. Вам лепей ведаць. Вы жа доктар.

Марта. Ды якое там... Доктар... Я вас прашу..

Дзяніс. Не бянтэжцеся. Ні кожны хірург 25 даляраў за гадзіну зарабляе.

Марта. Гледзячы дзе.

Дзяніс. У сярэднім па краіне.

Марта. У сярэднім па краіне так, але ж яны хірургі...

Дзяніс. Ніколі хірургам ні мог бы быць. Уявіце, усе гэтыя швы, органы, кроў цэлы дзень...

Марта. Нават уяўляць не хачу.

Дзяніс. І мне неяк мутарна стала.

Марта. І ўсё гэта часам нават за 25 даляраў ў дзень. Фух...

Дзяніс. Героі.

Марта. Затое ім можна разбэшчанымі быць.

Дзяніс. У сэнсе?

Марта. Ім можна курыць, ёсць такія, што нават і да бутэлькі прыкладаюцца.

Дзяніс. А вы?

Марта. А мы не. Гэта як бы супярэчыць... Ну, вы самі разумееце...

Дзяніс. Ах так, вядома, разумею.

4.

Марта. Ты калі мне першы раз званіў, казаў, што з табой панічная атака адбылася.

Дзяніс. Адразу неяк палягчэла, з-за таго, што перайшлі на «ты».

Марта. Дробязь.

Дзяніс. Так. Я казаў, што ў мяне была панічная атака.

Марта. Як гэта было?

Дзяніс. Калі гэта адбылося, я не ведаў, што гэта панічная атака. Я думаў, што паміраю.

Марта. Небарака.

Дзяніс. Я ехаў раніцай на працу. І раптам пачаў задыхацца. І гэта было вельмі дзіўна, таму што я нават не куру.

Марта. Ты быў за рулём?

Дзяніс. Так, я быў на сваёй машыне.

Марта. І што ты рабіў?

Дзяніс. Спыніў машыну і вызваў «хуткую».

Марта. Скажы ты! Як усё правільна зрабіў!

Дзяніс. Але яны вельмі доўга ехалі, таму, пакуль яны даехалі, я ўжо трохі ачуняў. Яны мяне нават у бальніцу не забралі.

Марта. А што казалі?

Дзяніс. ВСД, ВСД, ВСД, ВСД, ВСД і плявузгалі. А пасля далі валяр'янкі і з'ехалі.

Марта. Усё правільна зрабілі, калі валяр'янкі далі.

Дзяніс. Я ўжо дома ў інтэрнэце паглядзеў пра ВСД і ўсё такое. Там усе кажуць, што трэба правільна дыхаць і да псіхатэрапеўта звярнуцца.

Марта. Пакажы, як дыхаеш.

Дзяніс. Вось... Неяк так.

Марта. У цэлым нармальна дыхаеш. Але можна яшчэ павольней.

Дзяніс. Так?

Марта. Не трэба тут – дома патрэніруешся.

Дзяніс. Добра.

Марта. Напярэдадні, перад першай атакай можа нешта ў жыцці здарылася? Што магло быць імпульсам... Ну, ты разумееш...

Дзяніс. Здаецца, я помню, так... Напярэдадні мне прысніўся сон вельмі дзіўны і трывожны. Быццам я малы, натуральна, гадоў адзінаццаць, і я знайшоў на стадыёне кеды. Нехта іх забыўся, зусім новыя, і дакладна такія, пра якія я заўсёды марыў. І нікога наўкол няма, так што я без праблем магу іх узяць, але яны 36 памеру, а ў мяне ўжо, як год, 38. І мне ад таго стала так горка, што я заплакаў. Я плакаў, плакаў, і прачнуўся ад таго, што плачу. Але дзіўным было тое, што я насамрэч плакаў, дарослы, а не толькі маленькі хлапчук у сне.

Марта. Гэта так кранальна. Дай я цябе абдыму. Прызнайся, хацеў, як у кіно?

Дзяніс. Вельмі.

Марта. Мы можам. Калі хочаш – можна і так. Я проста хачу сказаць, што ты вырашаеш.

Дзяніс. А як бы ты раіла?

Марта. Так я і ня ведаю, можна і так. Але гэта мы ўжо іншым разам абмяркуем, ужо час.

Дзяніс. Так, вядома.

Марта. У нас сёння маленькі юбілей.

Дзяніс. Юбілей?

Марта. Я так жартую. Проста чатыры сеансы – гэта сто даляраў. І гэта мяне цешыць.

Дзяніс. Насамрэч. Я адразу і не ўцяміў.

Марта. Табе, дарэчы, таксама трэба вучыцца радавацца простым рэчам. Гэта вельмі дапамагае і ўраўнаважвае. Засвоіў. РАДАВАЦЦА

Дзяніс. Засвоіў.

Марта. Не хвалюйся, калі забудзешся, я нагадаю на наступным сеансе.

Дзяніс. Добра.

Марта. Тады да сустрэчы.

Дзяніс. Да сустрэчы.

5.

Марта. Можа, здарылася яшчэ што, што магло так цябе эмацыйна ўсхваляваць? Павер, не таму кажу, быццам не веру, што табе той сон з красоўкамі прысніўся.

Дзяніс. З кедамі.

Марта. Гэта не важна.

Дзяніс. Як скажаш.

Марта. Проста звычайна...Ведаеш, усе гэтыя праблемы, што прыводзяць, ну ты разумееш... Яны у цябе быццам спяць. Сабраліся у такі тугі неспакойны згустак у цябе і павольна так капошацца, нібыта чэрві ў матку. Чакай. Я запішу «тугі неспакойны згустак». Не кепска, так?

Дзяніс. Ты кнігу пішаш?

Марта. Ты думаеш, варта?

Дзяніс. Інакш, не бачу сэнсу запісваць?

Марта. Не звяртай увагі. Так. Пра што гэта я...

Дзяніс. Тугі трывожны згустак.

Марта. Дзякуй. Так вось. Усё гэта ў цябе дрэмле, пакуль не адбудзецца нейкая падзея якая, скажам, таксама спрабуе залезці ў гэты згустак. Твой арганізм быццам запіхвае туды ўсё дрэннае, каб ты мог нармальна функцыяніраваць. Але гэта апошняя падзея. Яна наадварот, не хаваецца там, а будзіць усё тое, што ты ўсё жыццё хаваў. Гэты клубок, быццам у гульне дзіцячай. Помніш тую гульню? Дзе ўсе бяруцца за рукі і заблытваюцца. Усё перакручана і заблытана... рукі, цела, усе не да месца стаяць. А той, хто водзіць, павінен увесь гэты клубок разблытаць. У нашым выпадку гэта мая задача. Блытаніна-блытаніна, разблытай нас. Не памятаеш?

Дзяніс. У інтэрнэце пішуць, што трэба проста фенібут піць.

Марта. Ты можаш хоць бензін піць, я проста спрабую растлумачыць, як гэта ўсё працуе.

Дзяніс. Як жа, даходліва ўсё. Нават уявіў усё гэта наглядна.

Марта. І што скажаш?

Дзяніс. Незадоўга да гэтага ад мяне дзяўчына пайшла. Ну як дзяўчына, жонка.

Марта. Гэта ўжо добра. Гэта ўжо лепей. Дарэчы, забылася запытацца: ты радаваўся, як я табе раіла?

Дзяніс. Канечна. Я спачатку пазначаў нават у тэлефоне, у такія моманты.

Марта. Вельмі добра. Так што там з тваёй жонкай? Яна пайшла да больш моцнага, больш мужнага за цябе... у яе вачах?

Дзяніс. Думаў, проста ад мяне, хаця зараз я не ўпэўнены.

Марта. Пытаюся прасцей. Яна сказала чаму сыходзіць?

Дзяніс. Не тое, што прама так сказала. Яно само неяк з сітуацыі было ясна.

Марта. Вы пасварыліся?

Дзяніс. Мне зараз так есці хочацца, можа наступным разам раскажу?

Марта. Наступным, так наступным. Я, шчыра кажучы, таксама слана б з'ела. Можа, ты пачакаеш, пакуль я ў прыбіральню схаджу, а пасля мы разам павячэраем?

6.

Марта. Нічога, што я з набітым ротам размаўляю?

Дзяніс. Калі табе не замінае.

Марта. Не. Не хвалюйся. Я проста абажаю гаварыць. І есці таксама абажаю. Я, наогул, вельмі многа ем, больш чым мае сяброўкі, але я не таўсцею. Так?

Дзяніс. Па табе не скажаш. так. Ты худая.

Марта. Хваравіта худая?

Дзяніс. Не, проста стройная.

Марта. Скажы!

Дзяніс. Можа, калі мы ўсё роўна размаўляем, я б расказаў... Мне ў такой сітуацыі нават прасцей.

Марта. Што?

Дзяніс. Пра жонку.

Марта. Не-не-не. Ні ў якім разе. У гэтым плане ў мяне дакладныя правілы. Работа павінна заставацца на рабоце.

Дзяніс. Таксама правільна.

Марта. Раскажы лепей пра сябе. Ты любіш есці?

Дзяніс. Так, калі галодны, але не так, каб фанацеў.

Марта. Зразумела... Я згодна! Усё павінна мець меру.

Дзяніс. Іменна.

Марта. А што ты любіш есці?

Дзяніс. Не ведаю. Мне здаецца я ўсё люблю. У меру.

Марта. Не можа такога быць! Не магчыма ўсё аднолькава любіць. Я, напрыклад, піроржнае «бульба». Мне здаецца, я б яго ела і ела, ела і ела, ела і ела...

Дзяніс. Разумею.

Марта. Таму і кажу, што ў кожнага чалавека павінна быць сваё любімае...

Дзяніс. Не ведаю. Можа... Не разумею, чаму я хлушу. Насамрэч, я не вельмі люблю есці.

Марта. Не можа быць!

Дзяніс. Сур'ёзна!.

Марта. Усё роўна не веру.

Дзяніс. Не, праўда. Шчыра кажучы, каб была магчымасць зусім не есці, то я б зусім не еў.

Марта. Вельмі цікава. Я запішу?

Дзяніс. Яда забірае шмат часу, гэта па-першае. Па-другое – гэта сумна, табе трэба сядзець, жаваць, пасля яшчэ і глытаць усё тое, што ты змалоў зубамі і змяшаў слінай. Вось ты калі-небудзь спрабавала, перажаваць што-небудзь, пасля выплюнуць на талерку і зноў гэта з'есці? Гэта ж немагчыма! Ад гэтага і вырваць можа.

Марта. О, Божа, не! Гэта ж гадка, ты толькі не падумай, што я набажная. Гэта працівіцца нашай... ну, сам разумееш.

Дзяніс. Я і кажу, што гадка. І няважна нават колькі часу прайшло. Можа доля секунды ўсяго, але гэту масу ты ўжо не глынеш...веган ты ці сыраед.

Марта. Ніколі пра гэта раней не думала. Ты часта так робіш?

Дзяніс. Не. Не вельмі.

Марта. Проста гэта дужа цікава, разумееш? Можна так цэлы трэнінг распрацаваць для пахудзення! Збіраеш на пару дзён тых, хто збіраецца худнець і прымушаеш іх вось так есці. А такім чынам многа не з'ясі, ты гэта дакладна сказаў. Ну і гульні якія-небудзь у перапынках, накшталт, заплюшч вочы і падай назад, а мы цябе там падтрымаем. Чур гэта мая ідэя!

Дзяніс. Я не прэтэндую.

Марта. Абяцаеш?

Дзяніс. Без праблем.

7.

Марта. И так, на чым мы спыніліся?

Дзяніс. Мы спыніліся на тым, што я разышоўся са сваёй жонкай. Я доўга думаў...

Марта. Ведаеш, давай не так... Давай так: есць што-небудзь пра што ты хочаш пагаварыць? Мажа пра твае панічныя атакі?

Дзяніс. Іх пакуль больш не было. Але настрой усё роўна...

Марта. Вось і добра! Значацца тэрапія табе на карысць.

Дзяніс. Мяне не дае пакою адно пытанне. Але я ў роспачы, ці варта пытацца.

Марта. Не сумнявайся! І пазнач сабе дзе-небудзь... Помніш, я казала, каб ты больш радаваўся простым рэчам?

Дзяніс. Помню.

Марта. Вось туды і пазнач, што табе трэба менш у сябе сумнявацца. Так і напішы: Мне трэба менш у сябе сумнявацца.

Дзяніс. Я запомню. Дома адзначу.

Марта. Так што за пытанне?

Дзяніс. Даюць ці псіхатэрапеўты клятву Гіпакрата?

Марта. Гэта пра «не нашкодзь»?

Дзяніс. Думаю, так.

Марта. Клятву – не. Мы ж не ў Сярэднявеччы жывем. Клятвы – гэта забабоны нейкія. Нам этыка прафесійная... ну, ты разумееш.

Дзяніс. Клятва, так, гэта неяк дзіўна.

Марта. Ладна. Зараз да пытання. Раскажы, як пайшла твая жонка. Тут важна ўсё, любыя дэталі, якія лічыш важнымі.

Дзяніс. Я прыйшоў дадому

Марта. А яна што?

Дзяніс. А яна за ноўтам сядзела, віно піла. Сказала, што падабрала нейкую польскую мэблю, што трэба даведацца, ці есць на мяжы абмежаванні па вазе.

Марта. Вы рабілі рамонт?

Дзяніс. Не. Дом будавалі.

Марта. Ясна. Працягвай.

Дзяніс. А я кажу. Пачакай ты там з гэтай мэбляй, што яна тамака пыліцца будзе. І наогул, я толькі ў хату ўвайшоў, і есці хачу.

Марта. Ты ж казаў, што не любіш есці.

Дзяніс. Але галодным я ўсё роўна бываю.

Марта. Зразумела.

Дзяніс. Вось. Ну і... Я вымушаны сказаць, што я прадаў дом.

Марта. Вы яго на продаж будавалі?

Дзяніс. Не, хацелі тамака дзіця завесці, разумееш, быццам у сваім доме і ўсё такое.

Марта. Ты кажы не хаваючыся. Я цябе не асуджаю.

Дзяніс. А яна давай раўці, што ужо ўлазіны прызначыла. Тут я і падарваўся, не, на сам рэч, хто наогул улазіны прызначае?

Марта. Сапраўды. Я ўдакладню, калі можна, чаму ты дом вырашыў прадаць?

Дзяніс. Гэта доўгая гісторыя.

Марта. Мне здаецца гэта важным, ведаеш, каб сітуацыю да канца зразумець.

Дзяніс. У мяне ёсць малодшы брат. І ён уліп у такую гісторыю, у яго, карацей, знянацку ўзніклі праблемы з правасуддзем і яму спатрэбіліся грошы, каб зрабіць дакументы і з краіны з'ехаць. Да таго ж я дом усё роўна ў плюс прадаў, і адразу збіраўся новы будаваць. Мы па грашах амаль нічога і не згубілі.

Марта. Але твая жонка нічога гэтага не ведала?

Дзяніс. Не, ды яна ў будоўлі нават і не ўдзельнічала. Карацей, мы сталі з-за гэтага сварыцца. Яна стала крычаць, што я нічога да канца не магу давесці, што я ёй дзіця абяцаў, а дом прадаў. Трусам мяне стала называць, сказала, што пойдзе. Я ёй сказаў, што не варта такімі словамі пасля віна раскідвацца. Тут яна і зусім уз'юшылася. Сказала, што справа не ў віне, а ў тым, што я мудак. Вось так, здаецца.

Марта. Што здаецца?

Дзяніс. Так яна пайшла.

Марта. А ты што?

Дзяніс. Я...не ведаю. Здаецца, сеў за стол, даеў сыр, што пасля яе застаўся... і крэкеры.

Марта. Ты помніш усё даволі дакладна.

Дзяніс. Эта добра?

Марта. Гэта не важна. Але ты не хвалюйся, сітуацыя даволі простая. На яе месцы любая бы пайшла.

Дзяніс. Так?

Марта. Так. Як думаеш, што сказала бы на гэты конт твая маці, каб яна была жывая?

Дзяніс. Мая мама жывая.

Марта. Тады бацька.

Дзяніс. І бацька жывы.

Марта. Няёмка атрымалася. Дзіўна, што я раней пра гэта не запыталася.

Дзяніс. Вельмі.

8.

Марта. Справа дакладна не ў гэтым.

Дзяніс. Чаму ты так упэўнена?

Марта. Дапусцім, гэта прафесійная інтуіцыя.

Дзяніс. Ты праўда лічыш сябе прафесіяналам?

Марта. Проста гэта было б зусім не цікава. У чым тады мая работа? Да таго ж ты пра гэта хацеў з самага пачатку расказаць, я адразу прасекла. А калі пацыент сам расказаць хоча, то заўсёды атрымліваецца лухта. Гэта быццам бы супярэчыць... ну, ты разумееш... Усё наадварот працуе. Ты не павінен хацець пра гэта расказваць, блок тамака ў цябе ці нешта такое, а я павінна з цябе гэта выцягваць паціху.

Дзяніс. Скажам, маеш рацыю. Але што ж, мне зусім нічога не...

Марта. А то, што ад цябе жонка пайшла, так гэта таму, што ты паводзіў сябе як мудак, і ў гэтым няма анічога дзіўнага. Я ўпэўнена, ты па ён, нават, і не сумуеш.

Дзяніс. Зараз ужо не, але спачатку вельмі цяжка было.'

Марта. Да ладна заліваць! Чуеш, пакутнік...

Дзяніс. Я проста...

Марта. Давай сёння ведаеш, што паспрабуем...

Дзяніс. Больш паважлівыя адносіны да мяне і маіх праблем?

Марта. Ну ты і нудотны. Сёння я табе нешта накшталт хатняй работы дам. Гэта такое лёгкае практыкаванне. Помні толькі, што яго немагчыма зрабіць няправільна. І вядома аніякіх адзнак і асуджэння з майго боку.

Дзяніс. Файная ідэя.

Марта. Дома ты напішаш два лісты. Адно – сабе маленькаму. Выбірай любы ўзрост, які захочаш. А другі, быццам бы адтуль сюды, сабе сённяшняму.

Дзяніс. Блін! Ты сур'ёзна?! І я за гэта грошы плачу?

Марта. Што табе зробіцца? Проста паспрабуй

Дзяніс. Мне, па-твойму няма чым больш заняцца? У мяне рэзоннае пытанне ўзнікае. И я, як бы, не дарую сабе, калі не запытаю.

Марта. Ты можаш пытацца пра ўсё, што пажадаеш.

Дзяніс. Ты наогул доктар? Я ў тым сэнсе...ты які інстытут закончыла, ці нешта ў гэтым родзе?

Марта. Сам-та як думаеш?

Дзяніс. Я сам ў гэтым вельмі моцна сумняваюся.

Марта. Бачыш і ў цябе інтуіцыя таксама добра развіта, але ці табе не становіцца лягчэй ад нашых размоў?

Дзяніс. Нічога асабістага. Я проста хацеў ведаць, ці ёсць у цябе адукацыя, таму што я плачу грошы і ўсё такое.

Марта. Так, канешне. Я зараз на... як бы табе патлумачыць, каб ты зразумеў... я зараз на другім этапе трэнінгу асабістага росту, і мне трэба было адкрыць сваю справу.

Дзяніс. Значыць я ўсё правільна здагадаўся, і ты ніякі не доктар, і нават не блізка..

Марта. Сэнс у тым, што трэба быць тым, кім сябе адчуваеш, і нічога не баяцца.

Дзяніс. Адчуваеш сябе той, хто можа некаму дапамагчы?

Марта. Малой яшчэ марыла псіхолагам быць. Як «Умніца Уілл Хантінг» паглядзела, так і марыла.

Дзяніс. Добра. Гэта ўсё міла. А па адукацыі ты хто?

Марта. Ціпа бухгалтар. Але па спецыяльнасці ўсё роўна ніколі не працавала.

Дзяніс. Ух ты! Дык у цябе нават вышэйшай адукацыі прыстойнай няма!

Марта. Я акадэмію кіравання пры Прэзідэнце РБ скончыла. Між іншым.

Дзяніс. Пра тое і кажу.

Марта. Я самаадукацыяй займалася. Я, мабыць, усе фільмы псіхалагічныя перагледзіла.

Дзяніс. Мабыць, бессэнсоўна прасіць цябе грошы вернуць...

Марта. Што такое вернуць? Я іх зарабіла, а не скрала!

Дзяніс. Тут як бы выходзіць, што я быў трохі ашуканы і ўсё такое...

Марта. Не кажы толькі, што нашы сустрэчы табе не дапамаглі.

Дзяніс. Я пра тое і кажу.

Марта. Ты разважаеш як абывацель. Ці адукацыя галоўнае? Гэта ж рамяство. Вось у Льва Таўстога быццам дыплом быў пісьменніка? Але людзі ўсё роўна аддаюць грошы за яго кніжкі і не адчуваюць сябе ашуканым.

Дзяніс. З Таўстым зразумела, але ў нашай сітуацыі, тут як-бы іншае... Скажы, а многа вас такіх? Можа хто з тваіх сяброў-лідзераў таксама нечым такім займаюцца?

Марта. Мая партнёрша па трэнінгам пластычнай хірургіяй занялася. Ну як хірургіяй, барадаўкі замарожвае, вусны гелаўронікай накачвае.

Дзяніс. Ведаеш, я, мабыць, пас. Досыць з мяне гэтых, як ты назвала іх, размоў.

Марта. Але чаму?

Дзяніс. Мяркую, што не змагу табе растлумачыць, калі ты сама не зразумела з усяго што ўжо сказана.

Марта. Блін... Крыўдна. Столькі ўклала ў цябе.

Дзяніс. Гэта так. Нават ня ведаю, што зараз з гэтымі ўсімі ведамі рабіць. І я вось што яшчэ хацеў запытаць.

Марта. Хацеў – пытайся.

Дзяніс. Ты сама-та псіхатэрапію праходзіла?

Марта. Не. Пакуль назапашваю.

9.

Дзяніс. Ідэя, зразумела трохі дурнаватая, але ўсё роўна ўжо распачаў, так што абое рабое, дурное гэта ці не надта. Я гэта ты, толькі з будучыні. Так што прывітанне, Карась. Я неяк не вельмі добра помню дзяцінства, і ў якім узросце я, гэта значаць ты, пачаў цяміць.

Проста не хочацца пісаць табе туды, дзе ты яшчэ зусім не кемлівы. Прынамсі, усе ўспаміны пра дзяцінства збітыя ў адзін кавалак, і тамака няма асобых знакаў, што мне там было дзесяць, а вось там дванаццаць. Проста ёсць ты і ёсць я. Але ў які момант ты стаў мной я не ведаю. Я сам сябе заблытаў, але спадзяюся, што ты разумееш, пра што я хачу сказаць.

Я не зусім даганяю, пра што заданне. Так, я пішу табе па заданню майго... Карацей, гэта нешта накшталт гульні. Але я не зусім разумею, што менавіта мне трэба пісаць у лісце. Было б значна прасцей, каб ведаць, і мне не давялося пісаць бы так многа. Я памятаю, што калі ты чытаеш, то табе ад гэтага толькі спаць хочацца. Так што бывай.

10.

Марта. Калі ты зноў па грошы, то я табе, здаецца, ужо ўсё сказала.

Дзяніс. Тут як бы справа трохі іная.

Марта. Тады кажы, толькі быстра, у мяне пацыент скора.

Дзяніс. Іду ў заклад, што няма ніякага пацыента. Ты нават не доктар, ва ўсякім разе!

Марта. Тады нашто прыйшоў. Ідзі так з кім-небудзь пагавары.

Дзяніс. Было б справядліва менавіта ў цябе запытаць, таму што не я гэта выдумаў і наогул.

Марта. Проста хачу, каб ты ведаў, што ў мяне класна ідзе практыка, і пацыентаў у мяне досыць.

Дзяніс. Забей, мне ўсё роўна.

Марта. Чуеш! Мне тады таксама ўсё роўна з чым ты там прыйшоў, унікнуў! Я цябе выслухаю толькі таму, што ты ўсё роўна не адліпнеш.

Дзяніс. Помніш, ты сказала ліст напісаць? Ціпа, адно ў дзяцінства, другой наадварот адтуль?

Марта. І што? Не ведаеш з чаго пачаць?

Дзяніс. Не, я напісаў адно, тое, што да малога. А другое, якое мне сюды, яно само. Я лёг спаць, прачнуўся, а яно ляжыць.

Марта. Досыць зaліваць!

Дзяніс. Дзіцячым почыркам. Вось.

Марта. Ого, клас! Дай пачытаць!

Дзяніс. Даць пачытаць?

Марта. Што не так?

Дзяніс. Мне здалося, я толькі што сказаў, што не так. Гэта здаецца мне дзіўным. Таму што я нічога не пісаў такога.

Марта. Хто тады?

Дзяніс. Ты мяне чуеш? Дзіцячая рука напісала! Мне там гадоў 10, мабыць.

Марта. Можа ты проста забыўся? А сам піва выпіў, ці яшчэ чаго, вось і почырк іншы.?

Дзяніс. Так, я не памятаў нават ўсё тое, пра што ён там кажа, але гэта дакладна ўсё пра мяне.

Марта. Пераканаў. Тады гэта дзіўна канешне.

Дзяніс. Гэта ўсё?

Марта. Што мне табе яшчэ сказаць?

Дзяніс. Што мне рабіць з гэтым? Я вар'яцею ці што?

Марта. Я бы на тваім месцы аднеслася да гэтага інакш. Не многім даецца такая магчымасць...А, яшчэ забыла запытаць. Ты ў дзяцінстве на самнабулізмам не хварэў?

Дзяніс. Ты думаеш, што я як лунацік, устаў, напісаў ліст і лёг спаць?

Марта. Гэта б растлумачыла...тады гэта засталося ў сферы маёй кампетэнцыі...

Дзяніс. Няма ў цябе ніякай кампетэнцыі1 Ты бухгалтар! Нараіла мне нейкай херні!...Ладна, прабач... Я цябе проста як чалавека прашу...З гэтым нешта трэба рабіць. Гэта ж ненармальна.

Марта. Мы маглі б, распачаць гаворку пра тое, што там напісана?

Дзяніс. Так, але я так не ўзгадаю, каб дакладна.

Марта. Нармальна будзе і ў двух словах. Ты ж не думаеш, што ты там нейкі заклён напісаў?

Дзяніс. Не думаю. Напісаў, проста, вітаю, Карась...

Марта. Цябе так дражнілі?

Дзяніс. Так, напісаў яшчэ...

Марта. А за што такую мянушку далі?

Дзяніс. Напісаў яшчэ, што ў мяне ўсё добра, каб ён не хваляваўся, што ў будучым у яго ўсё коса.

Марта. Ты пра мянушку не кажаш. Ты падсвядома спрабуеш не адказваць? Можа з ёй звязаны нейкі траўматычны вопыт?

Дзяніс. Проста дурное пытанне. Ва ўсіх былі мянушкі. Я – Карась, Марк – Кастыль, Арцём – Калена. Я проста рыбачыў добра, мне шанцавала.

Марта. А зараз?

Дзяніс. Зараз не рыбачу. Сварыліся з жонкай ўвесь час за гэта.

Марта. У які ўзрост ты ліст пісаў? Я маю на ўвазе, што ты павінен быў уяўляць сябе неяк дакладна.

Дзяніс. Не думаю, што нешта ўяўляў, таму што гэта ж проста ад няма чаго рабіць. Я ж не думаў, што адказ прыйдзе.

Марта. А з адказу не зразумела? Я хачу сказаць, што калі ў гэтым ёсць нейкі сэнс, то ўзрост – гэта важна.

Дзяніс. Пра ўзрост тут ніяк не зразумела. Проста напісана, што з братам на вёсцы ў бабулі.

Марта. З братам, з-за якога дом прадаў?

Дзяніс. У мяне адзін брат.

Марта. Вось бачыш.

Дзяніс. Што бачыш? Нас кожнае лета на вёску завозілі.

Марта. Можа варта напісаць яшчэ адзін ліст, калі такая пруха? Ведаеш, накідаць парачку навадных пытанняў, каб зразумець у якім ён часе і што дакладна хоча сказаць.

Дзяніс. Яно зараз увесь час так будзе? Я проста па сігналу буду атрымоўваць лісты ад сябе мелкага?

Марта. Нішто не замінае рызыкнуць. Гэта ж дзіка цікава ўсё.

Дзяніс. Я паспрабую, але, можа, гэта ўсё выпадкова ў першы раз. Ладна, бывай.

Марта. Ваў-ваў, пабег! Нічога не забыўся?

Дзяніс. У каго ты скнара такая? Нават гадзіны не прайшло.

Марта. Акадэмічны прайшоў.

Дзяніс. Акадэмічны... Але глядзі што цікава, ніякага другога пацыента так і няма.

Марта. Культуры лячэння ў нас проста няма. Вы ўсе праз раз ходзіце.

11.

Дзяніс. «Вітаю. Сёння ідзе дождж. Таму нас з Марка не пускаюць на двор, каб мы не вэдзгалі гразь туды-сюды. Глядзелі тэлевізар, але ўсё цікавае скончылася, наступнае толькі ў тры гадзіны. Можа, да таго часу дождж і скончыцца. Калі скончыцца, то пойдзем на копанку. Пасля дажджу там рыба заўсёды як звар'яцелая бярэцца. Дробную бабуля ўсё роўна не смажыць. Таму пару дзён яна проста жыве ў нас, гадуецца, а пасля мы выпускаем яе ў возера, тое, што далей, каб яна там разводзілася. Трохі хвалююся, таму што бабуля Наташы сказала, што

тая прыедзе заўтра ці паслязаўтра. Я з мінулага года на яе паглядваю. Яшчэ Марк учора злавіў вожыка, але бабуля сказала, што ў хаце ён у нас жыць не будзе, таму што на ім, у іголках, зараза. На сам рэч ніякай заразы там няма, але яе цяжка пераканаць у чым-небудзь, калі яна наадварот сказала. Пакуль я табе тут пісаў, Марк намаляваў Машыну. Машына атрымалася класная. І яму толькі дзевяць, а ён малюе лепей за мне. Так што пакуль, буду трэніравацца добра маляваць. А то дзесяцігодка так і будзе мяне абмалёўваць. І пальцы ўжо занямелі пісаць. Ніколі не думаў, што калі-небудзь столькі напішу».

Марта. Рыба запраўду за пару дзён можа падрасці?

Дзяніс. Гэта ўсё, што ты можаш сказаць?

Марта. Яшчэ ты быў мілахай.

Дзяніс. Так адразу і не скажаш? Так?

Марта. Тое, пра што ён кажа, неяк супадае з тваімі ўспамінамі?

Дзяніс. Я мала што памятаю.

Марта. Ніколі не думаў чаму?

Дзяніс. Проста не запаміналася.

Марта. Крута, канешне, што табе лісты з мінулага ідуць.

Дзяніс. Хутчэй дзіўна.

Марта. Я табе зайздрошчу, а ты нават не шануеш, што так адбылося. Раскажы пра гэту Наташу. Якая павінна была прыехаць.

Дзяніс. Я ж кажу, што мала помню.

Марта. Ну, Наташу помніш?

Дзяніс. Наташа як Наташа.

Марта. І ўсё?

Дзяніс. Наташа, яна, як бы, і была маёй жонкай.

Марта. Ого! Так вы з дзяцінства разам?!

Дзяніс. Не, я пасля яе знайшоў, у інтэрнэце.

Марта. Але любіш яе з дзяцінства?

Дзяніс. Не ведаю, мабыць...

Марта. Ладна, па-іншаму пытаюся. У цябе былі жанчыны акрамя Наташы?

Дзяніс. Так, былі.

Марта. Колькі?

Дзяніс. Я іх што, па-твойму, лічыў?

Марта. Іх было хутчэй многа, ці мала?

Дзяніс. Нешта сярэдняе.

Марта. Ясна.

Дзяніс. Што?

Марта. Нічога дакладна, проста ясна.

Дзяніс. Можа 10-15, не ведаю, трэба ўзгадаць...падлічыць...

Марта. Можаш і падлічыць, але ў прынцыпе гэта ўжо не важна. У лісце пішацца, што малым ты моцна зайздросціў Марку.

Дзяніс. Не.

Марта. Ціпа, што ён лепей малюе, калі я не наблытала.

Дзяніс. Пра малюнак там было.

Марта. Ён ва ўсім быў лепей за цябе?

Дзяніс. Не быў ён лепей за мяне! З чаго ты ўзяла?

Марта. Не, так не. Я проста запыталася. Проста, прадаць дом, які будаваў для сябе, з-за таго, што ён некуды ўляпаўся, гэта, мне здаецца, занадта.

Дзяніс. А хто б яшчэ яму памог?

Марта. У яго нікога няма акрамя цябе?

Дзяніс. Проста ніхто, акрамя мяне не стаў бы.

Марта. А табе? Ці ёсць нехта, хто калі што, памог бы табе?

Дзяніс. Я стараюся не трапляць у мутныя гісторыі.

Марта. І ўсё ж такі мне здаецца, што ты яму зайздросціш.

Дзяніс. Гэта з чаго?

Марта. Не ведаю, можа бацькі яго ў дзяцінстве больш любілі. Ён усё ж такі меншы.

Дзяніс. Можа, але гэта несур'ёзная падстава для зайздрасці дарослага мужчыны.

Марта. Ён часта ўклёпваецца ў такія гісторыі?

Дзяніс. Пастаянна.

Марта. І ты яму заўсёды памагаеш?

Дзяніс. Калі магу.

Марта. Ты ніколі не думаў, што можа быць ты нічога яму не вінен? Я разумею, што ты як старэйшы брат адчуваеш за яго адказнасць, але ж.

Дзяніс. Каб я не меў магчымасці памагчы, то і не рабіў бы гэта.

Марта. Гэта для цябе проста?

Дзяніс. Для мяне гэта каштавала стасункаў.

Марта. Я пра тое ж. Не кожны будзе ахвяраваць адносінамі дзеля брата.

Дзяніс. Я ж ня ведаў, што Наташа сябе па-дурному пачне паводзіць.

Марта. Я правільна разумею? Ты вінаваціш Наташу?

Дзяніс. Не, але каб яна не пайшла, то магчыма і не было б ні атак, ні лістоў гэтых.

Марта. Вось, зноў яе абвінаваціў.

Дзяніс. Не.

Марта. Упэўнена, што так. Я думаю, вам трэба сустрэцца і пра ўсё пагаварыць.

Дзяніс. Пра што ўсё?

Марта. Альбо проста пагаварыць. Проста знайдзі повад сустрэцца і пабалбатаць.

Дзяніс. Які ў гэтым сэнс?

Марта. Вось і даведаемся. І яшчэ. Не забывай пісаць лісты.

12.

Дзяніс. «Сёння павінна прыехаць Наташа. Гэтым разам я ўсё прыдумаў. Я яшчэ зімой прыдумаў. Асталося толькі ўсё зрабіць, але Марк сказаў, што дапаможа, хаця ён крыху баіцца яшчарак. У полі за верхняй вуліцай іх вельмі многа. Мы зловім яшчарку і я падарую яе Наташы. Яшчарка ж не вожык. На ёй заразы няма. Так што яна зможа яе пасля забраць у горад, каб пра мяне пасля ўспамінаць. Таму што я лічу несправядлівым, што я пра яе ўспамінаю, а яна пра мне не. У мінулым годзе мы там бачылі вялізарную яшчарку. Яна была памерам з маленькае кацяня, калі, нават, не з вялікага. Але такая ёй, вядома, не патрэбна. На такую ў горадзе мух не назапасіш. Дождж учора так і не скончыўся. Увечары бабуля прымусіла нас чытаць, пасля ўсё пераказваць. Чытаць вельмі сумна. Але мы з Маркам прыдумалі чытаць у голас навыперадкі. Таму было не вельмі сумна. Марк мяне абагнаў. Але ён чытаў без пачуцця, без ладу і расстаноўкі. Марку была прыемна перамагчы. Але калі чытаць па правілах, то перамог я. Нават добра, што дождж учора так і не скончыўся. Яшчаркі, мабыць, зараз моцна змерзлі і ўсе павылазяць грэцца. Таму злавіць толькі адну, будзе не цяжка, я думаю. Пака».

Марта. Гэта ўжо нешта. Здаецца гэта ўжо блізка да нечага важнага.

Дзяніс. Ён больш не адказвае.

Марта. Чаму?

Дзяніс. Мабыць таму, што я яму крышку праўды сказаў.

Марта. Якой такой праўды?

Дзяніс. Пра Наташу. Што яна будзе яго жонкай, і што не ўсё ў іх будзе добра. Пра прыдзіркі ўсе яе, пра патрабаванні пастаянныя і пра паўсюдную яе нездаволенасць.

Марта. Нашто ты ўсё гэта дзіцяці казаў?

Дзяніс. Не ведаю, што на мяне найшло. Проста, я на яе трохі злосны.

Марта. Ты за сабой ніколі садысцкіх схільнасцей не назіраў?

Дзяніс. Досыць. Зараз-та што? У мне зноў атака была.

Марта. Ёсць адчуванне, што ты таму і злосны быў.

Дзяніс. Ты б радавалася такім рэчам?

Марта. Не думаю, што гэта проста так лета і такі ўзрост. Там, дакладна, нешта адбылося.

Дзяніс. Я не памятаю, каб дарыў Наташы яшчарку.

Марта. Калі дзіця перастала адказваць, то можа ёсць сэнс у Марка запытаць? Можа ён што ўзгадае.

Дзяніс. Я не ведаю, як з ім звязацца.

Марта. Тады застаецца Наташа.

Дзяніс. Наташа не варыянт.

Марта. А так атрымоўваецца, што Наташа адзіны варыянт, калі збіраешся даведацца дзеля чаго ўсё гэта было.

Дзяніс. Можа проста так? Я да таго, што цалкам можа быць, што гэта ніяк не звязана з панічнымі атакамі, і мы проста ідзем па няправільнаму следу з гэтымі лістамі.

Марта. Яна хацела дзяцей?

Дзяніс. Так.

Марта. А ты?

Дзяніс. І я хацеў.

Марта. Але вы ўжо не маладыя, вам не па 20, і вы абодва хацелі дзіця. Чаму, як думаеш, у вас іх не было?

Дзяніс. Мы не хацелі ў кватэры... Мы жылі, і ў нас раён такі...

Марта. Я толькі хачу сказаць, што калі ты не хацеў дзяцей, то ў гэтым няма нічога кепскага.

Дзяніс. Але я хацеў.

Марта. Проста нехта хоча, а нехта не.

Дзяніс. Я хацеў.

Марта. Я вось пакуль дзяцей не хачу. Хаця я таксама ўжо не маладуха, так?

Дзяніс. Так.

Марта. Ты не так павінен быў адказаць.

Дзяніс. Я плачу грошы, каб табе нечым павінным быць?

Марта. Вось, бачыш, ты зноў нервуешся.

Дзяніс. Бачу, нервуюся. І я гэта яшчэ стрымліваюся.

Марта. Не стрымлівайся. Ва ўсіх гэтых назапашаных эмоцыях няма нічога добрага.

Дзяніс. Такое адчуванне, што ты так гаворыш толькі дзеля таго, каб адцягнуць час. Таму і злую. Ты скачаш з аднаго на другое, пасля на трэцяе, быццам мы на сустрэчы выпускнікоў і сядзім такія бухія за жыццё, ціпа. Ты ўвесь час мяне толькі блытаеш!

Марта. Я спрабую намацаць балючыя кропкі.

Дзяніс. І што мне з таго?

Марта. Досыць наязджаць! Табе здавалася дзіўным, што табе дзіця піша. Зараз ён табе не піша. Што цябе зараз не задавальняе?

Дзяніс. Я ў метро амаль не задыхнуўся, і я не ведаю, што з гэтым зрабіць. Вось што мяне не задавальняе.

Марта. Зразумей, я за цябе твае праблемы не вырашу. І ніхто не вырашыць. Сэнс тэрапіі не ў тым, каб перакласці адказнасць на доктара.

Дзяніс. У нашым выпадку бухгалтара.

Марта. Не задавальняе – знайдзі другога. У мяне нервы таксама не жалезныя.

Дзяніс. Ты сур'ёзна лічыш, што параіць больш радавацца і быць сабой варта 25 даляраў за гадзіну?

Марта. Я дапамагаю людзям прыняць сябе. Гэта не так проста, як табе здаецца.

Дзяніс. Што ты памагаеш?! У мяне панічныя атакі і праблемы з перамяшчэннем. Я працаваць нармальна не магу!

Марта. Табе трэба нешта зрабіць, каб дзіцё адказала.

Дзяніс. Гэта твая парада?

Марта. Гэта мая парада.

Дзяніс. Не адказвае ён. Што далей?

Марта. Прыдумай што-небудзь. Я не магу за цябе ўсё рабіць. Каб ты да мяне прыслухоўваўся і не пісаў зласлівае лайно, то мы бы спакойна ва ўсім разабраліся. Ты сам стварыў праблему – сам павінен яе вырашыць.

13.

Дзяніс. Я паспрабаваў убачыцца з Наташай.

Марта. І як усё прайшло?

Дзяніс. Як звычайна ніяк. Я зараз наогул думаю, як я мог гэта гадамі выносіць. Як мы маглі разам нешта планіраваць і ўсё такое.

Марта. Менавіта што вынасіць?

Дзяніс. Яе раздражненне, нездаволенасць пастаяннае. Яе гэты пакрыўджаную пазіцыю. Я, шчыра, намагаўся, каб усё неяк нармальна прайшло. Але яна з самага пачатку ўсё пачала псаваць. Кветкі для яе не тыя, не такой даўжыні, не таго колеру, не той рэстаран.

Марта. Ты не ведаеш якія яна кветкі любіць?

Дзяніс. Так, не ў кветках справа. Не важна было якія я кветкі прынясу. Проста, калі яна надумала быць незадаволенай, то яна такой і будзе. І павер мне, зачэпку яна знойдзе.

Марта. Мне здаецца, ты перабольшваеш.

Дзяніс. Ніскольки. Раней мне, здаецца, падабалася яе неяк супакойваць і гэтак далей. Але зараз не разумею нават , нахалеры мне гэта трэба было. Нашто я ўсяму гэтаму падыгрываў. Яна проста, такім чынам, да сябе ўвагу прыцягвала такім ідыёцкім спосабам.

Марта. Можа ты на сам рэч ёй надаваў мала ўвагі?

Дзяніс. Колькі мог. Не мог жа я з ранку да вечара каля яе выседжваць і ўсе яе капрызы выконваць. Мне трэба было працаваць, дом будаваць. Зразумела, гэта забірала час. Але ёй жа не 15 гадкоў, праўда? Яна ж магла зразумець, што так яно ўсё і бывае, прычым ва ўсіх.

Марта. А пра тое лета, пра яшчарку запытаўся?

Дзяніс. Яна не помніць нічога такога.

Марта. Яна насамрэч не помніць, ці са злосці так сказала?

Дзяніс. Не помніць, а са злосці сказала, што на развод дакументы падае. А пасля папрасіла афіцыянта паставіць ёй усё на суседні столік. І сядзела ела там.

Марта. А ты?

Дзяніс. І я еў.

Марта. Я маю на ўвазе, ты не спрабаваў неяк усё выправіць?

Пагаварыць з ёй?

Дзяніс. Стэйк дубянее, калі яго адразу не з'есці.

Марта. Яна на самрэч падасць на развод.

Дзяніс. Разумею. Дурной думкай было спрабаваць з ёй пагаварыць.

Марта. Не ведаю, што і казаць...Ты майстар усё сапсаваць.

Дзяніс. Мне тут адна штука здалася дзіўнай. Там у лісце было сказана, што Марк хутчэй за мяне прачытаў... Ціпа мы тамака чыталі ў голас навыперадкі...

Марта. А што тут дзіўнага? Ён і маляваў лепей за цябе.

Дзяніс. Штука ў тым, што ён, колькі сябе памятаю, заікаецца.

Марта. Цікава.

Дзяніс. І яшчэ гэта, мабыць апошняе лета было, калі мы разам на вёску ездзілі. Мяне потым у Сувораўскае вучылішча аддалі. Радзей дома бываў, вось і не адпраўлялі.

Марта. Так ты ваенны?

Дзяніс. Не, не ваенны. Пасля вучылішча я ў палітех пайшоў, а там проста ваенная кафедра. І то я гэта толькі дзеля таго, каб у войска не ісці.

Марта. А мне здаецца, ты быў бы сімпотненькім у форме.

Дзяніс. Але я і блізка не ваенны.

Марта. Але ты такі скрытны, стрыманы. Быццам ваенны. Цябе цяжка раскусіць.

Дзяніс. Раскусіць мяне складана, таму што ты не доктар.

Марта. Але, шчыра кажучы, мне падабаецца, калі мужчыны такія. Мужчына не павінен быць надта эмацыянальным. Есць такія мужчыны, што на першым сеансе адразу ў слёзы. Увесь ліпкі, плача, абдымацца лезе. Мяне ад такога наогул верне. А ты нічога, трывалы.

Дзяніс. Дзіўна ад цябе нешта харошае пачуць.

Марта. Чаму дзіўна? Я што, мала табе харошага кажу?

Дзяніс. Здаецца, упершыню. А яшчэ у мяне такое адчуванне, што мы топчамся на месцы.

Марта. Як думаеш, што можа гэта выправіць?

Дзяніс. Каб ведаў, так я б выправіў, так?

Марта. А калі добра падумаць?

Дзяніс. Сказаў жа, што не ведаю.

Марта. Табе патрэбна жанчына, другая палавінка. Жыццё ніколі не будзе паўнавартаснае і насычанае, калі ты адзін.

Дзяніс. Я яшчэ жанаты.

Марта. Гэта фармальнасць. А я кажу аб адносінах. Кажу пра важнае якое-небудзь знаёмства. Ці аб даўнім... але цікавым. У цябе ёсць хто-небудзь на прыкмеце?

Дзяніс. Не, здаецца.

Марта. Нічога, я табе дапамагу. Не хвалюйся, гэта задарма. Не магу глядзець, як ты пакутуеш.

Дзяніс. Ты пра што?

Марта. У мяне ёсць адна...знаёмая. Даволі цікавая. Мне здаецца, што яна б табе спадабалася.

Дзяніс. Ты хочаш мяне з некім звесці?

Марта. Ну ты скажаш! Не звесці, а пазнаёміць. Які ў цябе дзень на гэтым тыдні вольны?

Дзяніс. Гэта абавязкова?

Марта. Цябе ніхто не прымушае, але няўжо табе нават не цікава?

Дзяніс. Цікава.

Марта. Тады ў пятніцу? Столік я сама закажу.

14.

Дзяніс. І дзе яна?

Марта. У яе нешта не зраслося ў апошні момант.

Дзяніс. Гэта столік на дваіх.

Марта. Але мы ўжо нікога і не чакаем. Так што расслабся.

Дзяніс. Ніякай сяброўкі і не было напачатку?

Марта. Няма сэнсу хлусіць. Не было.

Дзяніс. Тады нашто?

Марта. Хацела зразумець, гатовы лі ты да нечага новага. Ці гатовы ты мяняць сваё жыццё.

Дзяніс. І што, гатовы?

Марта. Таму і выдумала сяброўку, якая быццам табе падыдзе. Сітуацыя, у прынцыпе, ідэальная, і на ідэальную ты павёўся. Так што, думаю, ты да любога павароту гатовы.

Дзяніс. А калі зараз паднімуся і пайду?

Марта. Я ўпэўнена, ты з абеду адклаў усе справы, каб падрыхтавацца. Дома прыбраўся, так? У душ схадзіў, бялізну прыгожую апрануў. Усё дзеля таго каб падняцца ды пайсці?

Дзяніс. Адзежу пасціраў і посуд памыў.

Марта. Так што, думаю, мы зараз павячэраем і пасля паедзем да цябе.

Дзяніс. Аднак. Так проста?

Марта. Не бачу сэнсу ўскладняць.

Дзяніс. А дапусціць, што ты не на мой густ?

Марта. Каб гэта было так, то якая была б верагоднасць, што ты будзеш працягваць хадзіць на нашы сеансы нават пасля таго, як даведаешся, што у мяне няма дыплому.

Дзяніс. Лагічна. Але ты трохі накасячыла са сваімі парадамі, і мне здаецца, што было б правільна, каб ты ўсё выправіла.

Марта. Да таго ж не столькі справа густу, колькі...У гэтым дакладна ёсць многа станоўчага. Я ўжо ведаю хто ты і адкрыта на гэта іду, табе не трэба выпендрываца, мачо і ўсё такое.

Дзяніс. Мне здаецца гэта не зусім прафесійна так рабіць.

Марта. У любым выпадку дзевяноста адсоткаў пацыентаў мужчын выбіраюць сабе ў тэрапеўты жанчыну. І ўсё дзеля таго, каб мець магчымасць такіх фантазій. Ты не такі? Ад цябе пайшла жонка, у цябе нікога няма, і ты ні разу не ўяўляў мяне голай?

Дзяніс. Уяўляў. Але я наогул уяўляю голых жанчын.

Марта. Усіх?

Дзяніс. Не, нейкая сімпатыя павінна быць.

Марта. Уяві сабе сітуацыю. Ты зайшоў да сябра ў госці, а ў яго прыгожая жонка.

Дзяніс. Гэта не вельмі складана.

Марта. І вось ты з ім сядзіш, размаўляеш і ўяўляеш яго жонку голай?

Дзяніс. У той момант, калі сяджу ў іх, мушу пра гэта не думаць.

Марта. Чаму?

Дзяніс. Гэта не зусім правільна, мне здаецца.

Марта. Так? А калі гэта лічыцца да месца?

Дзяніс. Не ведаю. Я еду пасля дадому і ўяўляю, альбо на наступны дзень, наогул. Яно неяк само выходзіць. Нават не наўмысна выходзіць.

Марта. Але ў выніку, ты нашто гэта робіш? Гэта цябе распальвае? Заводзіць?

Дзяніс. Проста з зацікаўнасці.

Марта. Ты ўяўляеш сэкс?

Дзяніс. Не. Проста, быццам партрэт малюю.

Марта. З тваіх слоў гэта, лічы, мастацтва.

Дзяніс. Быццам ты нічога сабе такога не ўяўляеш.

Марта. Часам бывае.

Дзяніс. Часам? Да ты ўсю дарогу мне на шырынку глядзіш.

Марта. Мне проста неяк здалося, што падчас нашых сеансаў ў цябе была эрэкцыя. Такое магло быць?

Дзяніс. У прынцыпу так, але гэта не падстава ўвесь час туды таройкацца. Гэта неяк бянтэжыць.

Марта. Ведаць, што ты ідзеш дахаты і ўяўляеш мяне голай не бянтэжыць? І фіг ведае, што ты тамака мне дамалёўваеш, разумееш. Можа, нават, не маі часткі. І нават не ад жаночага цела.

Дзяніс. Ад жаночага.

Марта. Ты ўяўляў мяне, калі я гэта ўбачыла?

Дзяніс. Хутчэй не, пра сваё нешта думаў, зараз дакладна не ўспомню.

Марта. Што ж, гэта цешыць. Ты складаеш уражанне выхаванага чалавека.

Дзяніс. Ты калі мужчын уяўляеш, ты ўяўляеш сэкс, позу ці ў цябе фецiш з якой-небудзь вопраткай?

Марта. Таксама проста цікавасць. Якога памеру, ці ёсць валасы на спіне, таму што гэта важна. Мускулісты ці не, ці ёсць піўны жывоцік і ўсё такое.

Дзяніс. А што больш за ўсё бесіць ў целе мужчыны?

Марта. Разам мне папаўся качок, ну як качок...ён проста вялікі быў і ўсё расказваў пра залу, трэніроўкі і ўсё такое. А ў выніку апынулася, што ён проста тоўсты. У яго нават на спіне лішнія кіло былі. І срака рыхлая ў друзлых такіх ямачках. Хаця я чытала, што у мужыкоў у прынцыпе цэлюліта не можа быць.

Дзяніс. І ў вас усё было?

Марта. Як ты разумееш назад дарогі не было. Да таго ж ў яго было, хаця, не важна. Я павінна пра нешта ведаць, што цябе раздражняе ў жанчыне?

Дзяніс. Здаецца, няма нічога такога.

Марта. Цябе заўсёды і ўсё задавальняе ў сэксе?

Дзяніс. Не.

Марта. А дакладней?

Дзяніс. Есць такія жанчыны, што падчас сэксу гатовы на тэлефонныя званкі адказваць, ці адпісацца дзе-небудзь.

Марта. Наташа была такой ?

Дзяніс. Не цяжка дагадацца.

Марта. Калі мы ўсё ж такі паедзем да цябе, каб я апранула нейкія яе рэчы, ну... там... не ведаю...

Дзяніс. Дакладна не.

Марта. Проста, калі хочацца, то я магу. Мне ў прынцыпе ўсё роўна.

Дзяніс. Я ж сказаў, што не.

Марта. А ў мяне будзе просьба. У кантэксце нашай размовы мне гэта будзе вельмі цікава.

Дзяніс. Гэта прама не сур'ёзная нейкая ненармальнасць?

Марта. Не. Проста, калі ўбачыш мяне голай, паспрабуй параўнаць тое, што ты ўяўляў і тое, што ёсць на самрэч. Толькі адразу не кажы, пасля, калі ўсё скончыцца, скажаш.

Дзяніс. Добра. Прэзерватывы?

Марта. Так. Ты як, у цябе з гэтым праблем няма?

Дзяніс. Не. У цябе нехта ёсць, мужчына, ці муж?

Марта. Не. У пошуку.

Дзяніс. Актыўным?

Марта. Можна і так сказаць.

Дзяніс. У цябе абмежаванні ва ўзросце? Я пра тое, што ты хочаш завесці сям'ю і дзяцей да некага дакладнага ўзросту?

Марта. Хутчэй па часе. Я табе казала пра трэнінгі. Я зараз як бы на другім этапе. І там, на гэтым трэнінгу сутнасць у тым, што ты вучышся вырашаць праблемы жвава, як лідэр. Ён як бы на тры сферы жыцця. Я такі пакет брала. Можна было болей, але выходзіла даражэй, і я баялася не здолець адразу з усім.

Дзяніс. І які ў цябе пакет?

Марта. Грошы, адносіны, лідэрскія якасці.

Дзяніс. Усяго-та.

Марта. На сам рэч усё проста. Бярэшся і робіш. Вось, напрыклад, адносіны. Ёсць чалавек. І ты проста павінен даць адказ на пару простых пытанняў. Хочаш лі ты з ім дзяцей, хочаш лі ты з ім сям'ю. Так, значыць, так. Не, значыць, не. Не мямліць, не пакутаваць, не цярпець. Там толькі ў гэтым сэнс.

Дзяніс. І на ўсё ставяцца тэрміны?

Марта. Так. Інакш бы я з месца не зрушылася. Нейкі час я ўжо патраціла на грошы і лідэрскія якасці, я адкрыла сваю справу. Зараз засталося з адносінамі разабрацца.

Дзяніс. І колькі на ўсё пра ўсё?

Марта. Другі этап – год. За гэта час павінен ва ўсім разабрацца.

Дзяніс. А калі не атрымаецца?

Марта. У мяне атрымаецца.

Дзяніс. Ну, а калі не здарыцца?

Марта. Тады мяне не возьмуць на трэці этап.

Дзяніс. Вядома! Якое жыццё без трэцяга этапу. А там што? Ты ж усё вырашыць павінна за год.

Марта. А там новыя мэты, што там яшчэ можа быць.

Дзяніс. І грошы ты за гэта працягваеш плаціць?

Марта. Плаціць не – ахвяраваць. Са сваімі сённяшнімі заробкамі я магу дзесяць адсоткаў ахвяраваць і не адчуваць гэтага.

Дзяніс. Мякка кажучы, трохі надуманы сэнс.

Марта. Проста ты ментальны ананіст.

Дзяніс. Гэта яшчэ што?

Марта. Так трэнер мой кажа пра такіх людзей, як ты. Такія людзі, што ўвесь час сумняваюцца, якія па жыцці на адным месцы ўвесь час і не разумеюць, што трэба рабіць, каб жыццё змянілася. А ведаеш, што трэба рабіць?

Дзяніс. Адкуль? Я ж на трэнінгі не хадзіў.

Марта. Калі ты апынуўся ў яме, то першае, што ты павінен зрабіць, гэта перастаць капаць.

Дзяніс. Нічога наймудрэйшага ў жыцці не чуў.

Марта. Праўда?

Дзяніс. Мабыць трэба ехаць, нешта забалбаталіся. Тады і глядзі расхочацца.

Марта. Трэнер прыкольны вельмі. Я магу цябе запісаць па першы этап па знаёмству, ну, без чаргі. Трэнінг «Абуджэнне» называецца. Рэальна абуджаешся.

Дзяніс. І колькі за год трэба па знаёмству запісаць?

Марта. Дзесяць. На трэцім этапе, кажуць, трэба больш.

Дзяніс. Ну...так выбываюць жа.

15.

Дзяніс. Ён мне зноў напісаў.

Марта. Я ж казала што перамены важны. Ты унутранне прабачыў сабе разрыў з Наташай, таму што ў цябе паявілася я.

Дзяніс. Можа быць.

Марта. Ты рады, што напісаў?

Дзяніс. Нават ня ведаю.

Марта. Што піша?

Дзяніс. Напісаў пра кеды, харошыя новыя кеды, якія мы з Маркам знайшлі на вёсцы.

Марта. Ты ўжо нешта расказваў пра кеды.

Дзяніс. Мы былі на футбольным полі і знайшлі новыя кеды. Але яны мне былі малымі, а яму вялікімі. І я, дзеля рогату, звязаў на іх шнуркі і закінуў іх на провад. Я нават не думаў, што атрымаецца. І другі раз наўрад лі стаў кідаць. Але папаў з першага. Прама перакруціліся там за провад і павіслі.

Марта. А далей.

Дзяніс. Далей я ўсё прыгадаў.

Марта. Што прыгадаў?

Дзяніс. Той дзень і наогул... як мы хадзілі за яшчаркай.

Марта. Вы ўсё ж такі яе злавілі?

Дзяніс. Наташа жыла на верхняй вуліцы. А поле, на якім яшчаркі, яно было трохі далей, за футбольным полем. Тамака яшчэ чорная рабіна расла, я там ўпершыню ў жыцці кляшча падчапіў. Ён мне ў шыю ўгрызся.

Марта. Ты пачынаеш пераскокваць. Мне трохі складана.

Дзяніс. Не пераскакваю я, а проста кажу.

Марта. Добра кажы, як табе зручна. Можаш з сярэдзіны, можаш з канца.

Дзяніс. Тамака, на верхняй вуліцы, як бы, свая тусоўка была. Мы з імі не надта вадзіліся. Нас без таго трохі недалюблівалі, за тое, што мы, ціпа, з горада прыехалі. А тут яшчэ нехта з іх убачыў, што я кеды закінуў. А гэта нейчыя там былі кеды. Нехта там проста іх забыўся. Яны проста перагледзелі паміж сабою. «Гэты?».- «Гэты». Мне першаму прыляцела. У паваліўся, таму што не чакаў , што так усё хутка закруціцца, звычайна піхаліся ўсе яшчэ. Ціпа, «што ты?» - «а ты што?». Я падняўся, таму што там Марк яшчэ быў, а ён зусім дробны, яму без варыянтаў было з імі біцца. Калі б гэта не ў полі было, то я б палку якую-небудзь схапіў бы, але там не было нічога такога. Я яшчэ двум паспеў умазаць, перад тым, як мяне канчаткова завалілі. А Марк, стаяў як ўкапаны, відаць, напужаўся моцна, а потым, убачыўшы, што мяне ўсёй аравай валтузяць, знайшоў нейкі камень і ў іх кінуў. Дакладна ў галаву аднаму трапіў, па патыліцы. У яго кроў, ён раве. Я Марку крыкнуў, каб ён уцякаў. Але яго хутка дагналі, падсечкай па нагах, і прыцягнулі назад. Адзін кажа, фіг з ім, ціпа, давай малога накормім, а той няхай глядзіць. Мяне ўтрох трымалі. Той, якому каменнем па галаве прыляцела, дастаў скрыню такую з-пад чарвякоў, узяў адтуль яшчарку, падняў яе за хвост, каб яна яго адкінула. Сеў на Марка, так каленкамі яму ў рукі да зямлі прыціснуўшы, запхнуў Марку гэты хвост у рот і пачаў сківіцай таго так варушыць, каб Марк яе жаваў. Марк сплёўваў, але той знаходзіў хвост, зноў засоўваў Марку ў рот, разам з зямлёй, травой, што, карацей, учапілася. Усё гэта цягнулася, пакуль Марк гэты хвост не з'еў цалкам. А я нічога не мог зрабіць. Мяне моцна трымалі, і я не мог вырвацца, разумееш. Твар мокры, кроў, слёзы, пот па свежым драпінам і ўсё гарыць, і я крычу з усёй моцы, але гэта нічога не мяняе. Цалкам бездапаможным сябе адчуваў.

Марта. Я зразумела! Дакладна!! Ты таму есці не вельмі любіш!

Дзяніс. Марк пасля гэтага заікацца пачаў.

Марта. Ты часта сябе такім адчуваеш? Бездапаможным.

Дзяніс. Нядаўна ў мяне быў сонны параліч, ці нешта падобнае.

Марта. Можа падчас сэкса ці ціпа такога?

Дзяніс. Не! Блін, канешне не! Табе здалося, што ў сэксе я бездапаможны?

Марта. Я такога не казала.

Дзяніс. Ты менавіта тое казала.

Марта. Ты класна займаешся сэксам.

Дзяніс. «Класна займаешся сэксам». Хто так наогул кажа? Давай шчыра. Ты кайфуеш, калі мы сэксам займаемся?

Марта. Я не буду хлусіць, добра? У мяне, наогул, у прынцыпе, ад сэкса з мужчынамі задавальнення аніякага.

Дзяніс. Цікава.

Марта. Не. Ты толькі не ўспрымай на свой рахунак, ладна. Гэта задоўга да цябе яшчэ, гэта заўсёды так было.

Дзяніс. Табе падабаюцца жанчыны?

Марта. Не. Не пра гэта. Проста я там неяк устроена, разумееш.

Дзяніс. Не разумею.

Марта. Ты ведаеш, што такое вумбілдінг?

Дзяніс. Жаночы бодзібілдзінг?

Марта. Не. Гэта калі ты намагаешся кіраваць мышцамі похвы. Ну вумбілдінг, гэта калі ты асэнсавана ўсё робіш і правільна. Я з самага маленства так мастурбіравала, і рабіла гэта не зусім правільна, таму я не магу атрымліваць асалоду з мужчынамі. Але я вельмі хутка магу сама, таму я не бачу праблемы. У крайнім выпадку можна да сэксолага звярнуцца.

Дзяніс. Проста, тады да канца не зразумела, нашто тады табе мужчына?

Марта. Каб ён пра мяне клапаціўся, увагу праяўляў і ўсё такое. Прынамсі, адна не зацяжарыш. Чаму мы наогул пра гэта гаворым?

Дзяніс. Не ведаю, здаецца, ты сама гэта пачала.

Марта. Я не магла. Таму што мне здаецца, што ты нешта важнае ўзгадаў. Мне здаецца, гэта ключ і на гэтым трэба зараз засяродзіцца. Покуль з галавы ўсё не выветрылася.

Дзяніс. Звычайна, калі да нечага важнага дакопваюцца, хіба не плачуць?

Марта. Тут маеш рацыю, плачуць. Табе не хацелася?

Дзяніс. Здаецца, не.

Марта. Але адно мы дакладна высветлілі. З-за чаго ты не любіш есці. Што яшчэ ты на гэты конт адчуваеш?

Дзяніс. Дзіўна было б пра гэта не ўзгадаць.

Марта. Так, цябе ж пабілі. Я б такое дакладна не забылася.

Дзяніс. Ты дакладна.

Марта. Ну, вось, глядзі. Гэта не толькі праблемы з ядой тлумачыць. Ты не змог абараніць малодшага брата, ты яму, можна сказаць, здрадзіў. Так?

Дзяніс. Іх было болей, і я фізічна нічога не мог зрабіць.

Марта. Болей-меней, гэта не адмяняе таго, што ты яго абараніць не змог.

Дзяніс. Не змог абараніць, так. А здрада тут пры чым?

Марта. Так ты даслухай. Усё гэта твая падсвядомасць некуды схавала. Заблакіравала гэты ўспамін, ты ўвесь час адчуваў пачуццё віны, але ніяк не мог зразумець яе вытокі.

Дзяніс. Я...

Марта. Не перабівай пакуль... Блін... Пачуццё віны, але ты не мог зразумець яе вытокі... так... хваляванне там... гэта ўсё... Так, і гэта, такім чынам, тлумачыць. Ты прадаеш дом, каб неяк вызваліцца ад пачуцця віны, але твой брат з'язджае, і ты застаешся без механізму, як яго апекаваць, каб увесь час загладжваць пачуццё віны. Гэта цалкам магло справакаваць панічныя атакі.

Дзяніс. Файна, што ты можаш упэўнена казаць пра дакладныя рэчы.

Марта. Сур'ёзна! Дакладныя!? Так не ты ж дакемліў!

Дзяніс. Толькі нешта з гэтага ўсяго мая жонка некуды падзелася.

Марта. Чаму ты так за яе чапляешся? Нікуды яна не дзелася. Глядзі: жонка яна чаму Наташа? Таму што ты час за часам зноў вяртаўся да гэтага прабелу. Табе нечага не хапала, а Наталля, яна як раз з гэтай заблакаваная гісторыі. Гэта ціпа недзе пабач з прабелам. Да таго ж, мяркуючы па тваіх расказах, яна ўвесь час прымушала цябе адчуваць сябе вінаватым. І гэта зноў жа цябе задавальняла, як і ў адносінах з Маркам. Вось так-та!

Дзяніс. І што такога даюць мне гэтыя веды?

Марта. Да таго ж гэта тлумачыць і тое, што ў вас няма дзяцей. Ты гэтага баяўся, таму што не змог тады абараніць брата. А бацькоўства – гэта адказнасць, а ты моцна баяўся, што не здолееш, не зможаш адпавядаць.

Дзяніс. У цябе, проста-такі, сёння зорны час.

Марта. Зноў жа хвост ад яшчаркі... Гэта ж фалічны сімвал, і ўся гэтая сцэна... Карацей, гэта фобія кастрацыі.

Дзяніс. Мне здаецца зараз дакладна тут ўсе твае веды скончыліся.

Марта. Зараз засталося толькі зразумець, што з гэтымі ўсімі ведамі рабіць далей.

Дзяніс. Можа гіпноз ці лобатамію паспрабуем?

Марта. Жарты не да месца. У нас з табой сёння прарыў адбыўся, калі што.

Дзяніс. Тады я чуў, што абліванні халоднай вадой даюць ня кепскія вынікі.

Марта. Табе трэба сябе прабачыць.

Дзяніс. І ўсё?

Марта. Так, што табе яшчэ трэба?

Дзяніс. Ок

Марта. Ты не ў чым не вінаваты.

Дзяніс. Дзякуй.

Марта. Рана ці позна, ты ўсё роўна сябе прабачыш, і ўсвядоміш, што не вінаваты.

Дзяніс. Але гэта ж я кеды закінуў.

Марта. Але ты не вінаваты.

Дзяніс. І з яшчаркай была мая ідэя.

Марта. Ты хацеў зрабіць дзяўчынцы прыемны сюрпрыз, што ў тым кепскага.

Дзяніс. Тады добра.

Марта. Што добра?

Дзяніс. Мы ва ўсім разабраліся, і зараз мы можам скончыць усё гэта.

Марта. Чуеш, скончыць! Мы толькі напачатку яшчэ... гэтага маршрута.

Дзяніс. І што мы будзем далей рабіць?

Марта. Што-што! Траўму прапрацоўваць.

Дзяніс. Так я ж не вінаваты.

Марта. І што яе зараз не прапрацаванай пакінуць?

16.

Дзяніс. Так, і што гэта такое ўчора было?

Марта. І мне цікава. Чаму ты тэлефон адключыў?

Дзяніс. Таму што не хацеў размаўляць. Няўжо гэта яшчэ неяк зразумець можна ?

Марта. Што мне маме трэба было сказаць па-твойму?

Дзяніс. Нашто ты яе наогул прыцягнула? Ты лічыш, што пра такія рэчы не трэба папярэджваць?

Марта. Я думала, што табе прыемна будзе. Крэдыт даверу з майго боку. Да таго ж, я не магу свае адносіны ў тайне трымаць ад мамы.

Дзяніс. Ты ў мяне запытала, ці хачу я правесці вечар ў кампаніі тваёй маці?

Марта. А што за такая праблема для цябе?

Дзяніс. Ты ведаеш, што яна мне часала, пакуль ты выходзіла?

Марта. Мая мама інтэлігентная жанчына, нічога дужа страшнага яна сказаць не магла. Да таго ж ты ёй спадабаўся. Яна кажа, што ты падыходзіш...

Дзяніс. Каму? Ёй што лі?

Марта. Мне, пры чым тут яна.

Дзяніс. Таму што яна мяне ўпершыню ў жыцці бачыла, а размаўляла са мной так, быццам яна мне жыццё ўратавала.

Марта. Адкуль такі вынік? У яе проста ад прыроды голас уладарны.

Дзяніс. А тое, пра што яна казала, таксама ад прыроды?

Марта. Так, што яна такога табе сказала, не ўцямлю.

Дзяніс. Казала, што ў яе з роду ў род ўсе сардэчнікі, і што ёй не вядома колькі засталося, таму я ёй унука вінен.

Марта. Мая бабуся ад сэрца памерла.

Дзяніс. А твая маці за вечар пачак цыгарэт выпаліла! Адкуль ёй прымроілася, што мы з табой дзяцей плануем?

Марта. Каб твае бацькі былі жывы, яны б што, ўнукаў не хацелі б?

Дзяніс. Божухна! Мае бацькі жывы!

Марта. Прабач. Я не хацела... Вось, у мяне тут нават запісана, што і маці, і бацька, што жывы-здаровы. Галава проста кругам.

Дзяніс. Ты на пытанне адказваць будзеш?

Марта. Я ёй дакладна не казала, што мы дзяцей плануем.

Дзяніс. Тааак.... А мы плануем?

Марта. Пакуль не.

Дзяніс. Добра, якія тады зараз нашы планы? Як табе здаецца?

Марта. Я табе казала.

Дзяніс. Ты мне казала, ці мы, дакладна, планавалі?

Марта. Казала, але гэта быццам з маіх слоў было зразумела.

Дзяніс. І што, як кажаш, мне павінна было быць зразумелым?

Марта. Я ж расказвала табе, што я на другім этапу трэнінга, і што мне трэба прыняць нейкія рашэнні.

Дзяніс. То бок, ты думала, што я буду прымаць у гэтым удзел?

Марта. Я першапачаткова казала, што мне за год, ну не за год, меней ужо засталося. Што мне трэба выйсці замуж.

Дзяніс. Ты сур'ёзна? Мы два разы пераспалі і ўсё.

Марта. Па-першае, не два.

Дзяніс. Я вобразна.

Марта. Не разумею, што цягнуць, мы не кепска ладзім, і, здаецца, падыходзім адно аднаму, нават мама сказала.

Дзяніс. Я ў гэта ўпрагацца не буду.

Марта. Як гэта зразумець?

Дзяніс. Як хочаш. Проста я не буду ў гэта ўпрагацца. Я яшчэ нават і не разышоўся, напрыканцы.

Марта. Ты ж казаў, што ўжо заўтра.

Дзяніс. Але і заўтра не буду. Неа.

Марта. Так не робіцца. Я табе адразу ўсё патлумачыла. У мяне час. Тут засталося нейкіх два месяцы.

Дзяніс. Гэта не аргумент.

Марта. Што тады аргумент? Я на цябе час марнавала. Я з табой спала, хаця, як ты разумееш, задавальнення ад гэтага аніякага не атрымоўвала. Зараз ты мне вінен даць тое, што я хачу. Адносіны, прынамсі, так і пабудаваны, нешта аддаеш – нешта атрымоўваеш.

Дзяніс. Адкуль ты узяла, што я табе нешта вінен?

Марта. Не нахабнічай! Я табе дапамагаю, а яшчэ мы з табой пара, гэтага табе недастаткова?

Дзяніс. Я табе так скажу. Я табе нічога не вінен.

Марта. Вось як?

Дзяніс. Так. Я табе грошы плаціў. А астатняе... Астатняе – гэта проста смешна.

Марта. Наташе вінен быў.

Дзяніс. Мы з ёй былі сям'ёй і шматлікія цэлі ў нас супадалі. Але, калі казаць шчыра, я і ёй нічога не вінен. Ні ёй, ні табе, ні тваёй маме, ні яе маме, разумееш?

Марта. Выходзіць, толькі табе ўсе абавязаны?

Дзяніс. З чаго так выходзіць? І мне ніхто нічога не вінен.

Марта. Ты не мог гэтага раней сказаць. Колькі часу на цябе марнавала. Дзе мне зараз каго шукаць? Усё гэта па новай... расказаць пра сябе, што любіш, што не любіш, а я наогул гэта ненавіджу. Я жалезная па-твойму адно і тое ж увесь час?

Дзяніс. Вось нават зараз, ты спрабуеш прымусіць мяне адчуваць, што я вінаваты, і што я табе вінен. Мяне гэта заўсёды прыводзіла ў шаленства. Усе наўкол лічаць, што я ім вінен. Марк, Наташа, зараз ты і, нават, з якога глузду, твая мама. Мяне гэтыя абавязкі заўсёды дабівалі. Таму што гэта пад прымусам ўсё. На мяне проста чапляюць і чапляюць, чапляюць і чапляюць. Ты мужык – таму ты вінен, ты брат – таму ты вінен, ты сын – таму ты вінен. Мяне гэта ўсё дастала. Мне нафіг не патрэбна гэта гара зверху. Я ў аладку амаль ператварыўся. Таму, хочаш злуй, хочаш не злуй, але я толькі сабе вінен. І гэта не праява эгаізму, а здаровы сэнс. Я хачу быць шчаслівым чалавекам, хачу жыць так, як мне хочацца. Вось гэта я сабе вінен. А ўсе астатнія абавязкі робяць мяне няшчасным.

Марта. Ведаеш, мне не патрэбен такі мужчына, як разважае, як дзесяцігадовае дзіця. Паміж намі ўсё скончана.

Дзяніс. Яшчэ б не скончана! Я табе больш скажу, плаціць табе сёння я не збіраюся.

Марта. Гэта з чаго яшчэ? У нас запланаваны сеанс так што гэта не абмяркоўваецца.

Дзяніс. Паслухай, мы сёння пра тваю маці гаварылі і пра трэнінгі. Гэта да мяне не мае дачынення. Таму, не.

Марта. Што б мы не абмяркоўвалі, ты ідзеш ад мяне з рашэннем, а гэта значыць, што гэта я, мая праца, мая работа дапамаглі табе прыняць гэта рашэнне.

Дзяніс. З мяне досыць. Гэта ўжо напачатку было проста смешным.

17.

Дзяніс. Вітаю, карась. У мяне ўсё добра. Даўно не адчуваў сябе так нармальна. Пішу табе, каб сказаць, што вырашыў нейкі час пажыць на вёсцы. Ведаеш, усе гэтыя лісты і ўсё такое. Усё гэта дзіўна, вядома, але

я тут падумаў, калі і па-сапраўднаму ты недзе ёсць... я заўтра а шостай раніцы на рыбалку пайду на далёкае возера. Вуду я табе, на ўсялякі выпадак, купіў.

18.

Дзяніс. Гэта самая простая катушка. Вось гэта адшчэпліваеш, калі хочаш зрабіць далёкі закід, пасля леску вось тут пальцам прытрымліваеш, закідваеш і зашчэпліваеш назад. Не бачыш паплавок – тады бліжэй падцягні. Але таксама разлічвай, куды закінуць. Каб не цягаць пасля паплавок па ўсяму возеру.

Марта. Ты з кім гаворыш?

Дзяніс. Ні з кім... Ты што тут робіш?

Марта. Чамадан па траве валаку.

Дзяніс. Як ты мяне наогул знайшла?

Марта. Па геалакацыі пад тваім фота. Гэта не складана.

Дзяніс. І чаго прыпёрлася?

Марта. Проста.

Дзяніс. Проста? Проста міма праязджала?

Марта. Проста пабачыць захацела, праверыць як ты. Можа табе горш стала, ці яшчэ што.

Дзяніс. І што, стала?

Марта. Я па-твойму на вока вызначаю?

Дзяніс. Ясна.

Марта. А навошта табе дзве вуды?

Дзяніс. Так шанец падвойваецца.

Марта. Мяне навучыш?

Дзяніс. Вось гэта адшчэпліваецца, калі хочаш зрабіць далёкі закід...

Марта. А які трэба?

Дзяніс. Любы. Сёння ўсё-роўна не клюе. Дагэтуль усе дні клявала. Можа гэта ад таго, што ты сюды прыехала. Табе як, шанцуе?

Марта. Не надта.

Дзяніс. Тады пра далёкі закід у інтэрнэце паглядзіш. Проста бярэш вуду. Так. А другой рукой леску адцягваеш трохі і кідаеш. Хай так.

Марта. Што далей рабіць?

Дзяніс. Проста сядзі.

Марта. Доўга?

Дзяніс. Калі будзеш балякаць, то доўга.

Марта. Як твае атакі?

Дзяніс. Мне тут добра.

Марта. Добра.

Дзяніс. Мг.

Марта. Ты ў мяне адзіны быў... у сэнсе пацыент.

Дзяніс. Ну, а як ты хацела?

Марта. Хацела ўсё з пачатку пачаць. Хацела па-новаму, думала, што ўсё атрымаецца.

Дзяніс. У цябе клюе.

Марта. Можа ўжо позна?

Дзяніс. Так, ужо позна. Адразу трэба было падсякаць.

Марта. Ты як прыходзіць перастаў, так мне нават за арэнду не было чым плаціць.

Дзяніс. Ты прабач, але я за гэта прабачэнне прасіць не буду.

Марта. Я і не думала.

Дзяніс. Ты схадзіла павучылася б, можа тады б па-іншаму пайшло бы.

Марта. Думаеш варта?

Дзяніс. Калі табе гэта трэба, то варта.

Марта. Я раней і не рабіла нават, я не расказвала?

Дзяніс. А павінна была?

Марта. Я палюбоўніцай на ўтрыманні была.

Дзяніс. А чаму тады перастаў?

Марта. Я ад яго пайшла.

Дзяніс. Лагічна. Любы б перастаў.

Марта. І ты не запытаеш чаму?

Дзяніс. Запытаю. Чаму?

Марта. Мне, проста, няма каму расказаць.

Дзяніс. Вядома. Каму яшчэ, як не мне.

Марта. Ён старэйшы быў. У яго была жонка і дачка. Напачатку яшчэ ён абяцаў, што подзе ад іх, а пасля перастаў. Але я і сама пасля не перапытвалася. Баялася, мабыць. Ён мне кватэру здымаў, рахункі

аплачваў, прыязджаў час ад часу. Высокі такі, інтэлігентны, на Фрэнка Сінатру нечым падобны. У яго клініка свая была прыватная.

Дзяніс. Табе жыўца памяняць?

Марта. Затым я зацяжарала. Ён ведаў, што аборт рабіць не буду, мы гэта і не абмяркоўвалі, нават. Я напраўду была гатова, каб усё і далей так адбывалася, быццам не разумела, што ўсё гэта не здорава. А пасля ў мяне выкідыш здарыўся. А ў бальніцы сказалі, што выкідыш справакаваў мефіпрыстон, які я прымала. Але я яго не прымала, разумееш? Яго нават у аптэцы не купіць. Ён толькі ў клініках ёсць, і толькі для такіх выпадкаў. Гэта ён усё зрабіў. Прыдумаў так за мяне. Сказаў, што бачыў, што я яшчэ не гатова. Я і пайшла. Пасля дэпрэсія, трэнінгі гэтыя мяне неяк растармасілі. Я ўсё хацела спачатку пачаць. Сама, без нікога, разумееш? Але ў мяне рэдка што атрымліваецца.

Дзяніс. Не плач. Яшчэ ўсё атрымаецца. Не перажывай, ну. Больш радуйся і ўсё такое.

Марта. Я пажыву тут ў цябе?

Дзяніс. Што!?

Марта. Проста пажыву, быццам мы сябруем і ты мяне сюды запрасіў на тыдзень ці два. Можам, траўму тваю прапрацоўваць, каб так усё не кідаць. Гэта без грошай, вядома.

Дзяніс. Цягні!

Марта. Што?

Дзяніс. Цягні кажу!

Марта. Я казу ўмею даіць, малая умела. Можна казу завесці.

Дзяніс. Нашто?

Марта. Я думала на вёсках усе каго-небудзь заводзяць.

+375447518448

makeichik@gmail.com

пераклад Вольгі Кавалеўскай

15ok@mail.ru